

ELŐFIZETÉS

HELYEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és cseréni egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József térbetűg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, február 9.

Tarnopolnál támadtak az oroszok.

Budapest, február 8. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A tisztább időt felhasználva, a tüzérség az egész északkeleti harcvezetésen élénkebb tevékenységet fejtett ki. Tarnopoltól északnyugatra az oroszok a tegnapi mára virradó éjjel egyik előretolt gyalogsági támaszpontunkat leméltelen megtámadták, oda rövid időre be is nyomultak, de hamarosan újra kiűzték őket.

Olasz- és délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elénk harci tevékenység a nyugati fronton.

Berlin, február 8. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Sommetől délre élénk harci tevékenység uralkodott. A február hatodikáról hetedikére virradó éjjel új állásunk egy kis árok részét elvesztettük. Egy tegnap délnél erős tüzeléssel előkészített francia támadást visszavertünk. Este ellentámadással állásunknak újra teljes birtokába jutottunk. Egy német repülőraj megtámadta a poperinghei vasúti telepeket és Poperinghe és Dixmuiden közti angol csapatátörököt. Az elűzésre felszállott repülőgépekkel folytatott harc után a repülőraj veszteség nélkül visszaérkezett.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Jelentős esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Olasz hazugság a tolméini harcokról.

Budapest, február 8. A sajtóhadiszállásról jelentik. Az olasz vezérkar jelentése:

A Savuna-völgyben kisebb harcok. Rompagnoc és Torceg között az ellenséget visszavertük. Néhány foglyot hagyott kezünkön. A Tolmeinszakaszon az ellenség 4-én hajnalhasadtakor támadást intézett a Santa Maria melletti állásaink ellen. Ambár

a sűrű köd miatt a tüzérség beavatkozása lehetetlen volt, a nyomban megérkezett tartalék segítségével az ellenséget jelentékeny vesztesége mellett visszavertük. A Podgora-magaslatokon, Görzről északnyugatra is kísérletet tett az ellenség e hónap 4-ikére virradó éjjel két ízben, hogy állásainkat megközelítse. A második kísérletnél csapataink ellentámadásba mentek át, menekülésre kényszerítették az ellenséget és sok foglyot ejtettek.

A sajtóhadiszállás megjegyzése az olasz vezérkar jelentésére:

A tolméini események leírása valótlan és egyoldalú. A Santa Maria elleni február 4-iki reggeli támadás

nem lehet más, mint egyik járőrünk vállalkozása. Járőrünk a Santa Mariától északkeletre az ellenség által megszállva tartott magaslatok ellen, rohamot intézett, miközben foglyul ejtette az olasz 66. számú gyalogezrednek egy tisztjét és 65 fónyi legénységét. A megszálló csapatok többi részét levágta. A vállalkozást egy másik járőrünk is támogatta és hét foglyot ejtett. A mi veszteségünk kilenc könnyű sebesült. Az ellenség nem intézett ellentámadást.

Az olasz vezérkar jelentése február 7-ikéről. A tüzérségi tevékenységen kívül az egész fronton nem történt jelentős esemény.

Egy elsikkasztott ország.

Arad, február 8.

Országoknak különböző a sorsa, végzete. Az egyiket elfoglalják, a másik megmarad. Amelyiknek az a sorsa, hogy elfoglalják, vagy védi magát az utolsó köröm szakadtáig, vagy pedig megadja magát a győző kényérekégyelmére. A népek természetétől, a függetlenséghez való vágyódásától függ, hogy melyiket választja.

Görögországot valami egyéb, a történelemben eddig nem tapasztalt fátum éri. Egy napon azt fogja észrevenni, hogy nincs. Talán a földabronszon, a régi iskolai mappákon még rajta lesz, de a valóságban — elsikkasztották. Az entente zsebre dugja a nélkül, hogy észrevenné. A királya nem lesz király az országában, a katonája csak fabáb lesz és a polgára egy nap azt látja, hogy nincs hazája.

Az ügy Szalonikivel kezdődött. Megszállták, mert az kellett nekik hadműveleti bázisnak. Megszállták, azonban egyben biztosították a derék görögöket teljes jóakaratról és az ország területi integritásáról. Szalonikihez azután hozzávettek egy darab „semleges zónát”. Azután elvették Kalkidikét. Majd pedig az ügy betetőzése következik: az entente elhatározta, hogy Görögország többi területeit is megszállja és Görögországot csak a betelejezett tényekről értesíti. Ezt azzal indokolják, hogy Görögország titkos akcióival lehetetlenné teszi az entente terveit és műveleteit.

Görögországnak tehát a saját földjén nem szabad semmit se csinálni — s mihelyt szusszan, már elveszik tőle Görögországot. Ezt teszi a kis országok függetlenségének és szabadságának apostola, az entente.

Minden alattomoságnak és kétértelműségnek, a mely a világháború kitörésének küszöbén és a háború kitörése óta Anglia nevéhez tűződik ez a betetőzése. Ha az entente azzal jön Görögország elé, hogy neki szüksége van Görögország területére és a görögök vagy önként átengedik a területet a háború idejére vagy pedig elveszik tőlük: ez nyílt harc. Ez történt Belgiummal és hogy Belgium az ellentállást választotta, hogy abban elvérzett: ez az ő dolga. Az entente azonban a becsapáshoz fordult. Csak Szalonikibe tette a lábát és mikor ott elég biztosnak érezte magát, egyszerűen zsebredugja Görögországot. Kétségtelenül arra való volt ez a szélhámoskodás, hogy Görögország ne kényszerüljön az ellentállásra, vagy pedig csak olyankor foghasson hozzá, a mikor már az entente guzsba készül szoritani.

Még nem tudni, hogy Görögország kénytelen lesz-e szó nélkül tudomásul venni létének megsemmisítését, rövid úton történt annexióját, vagy pedig keresni fogja az erőt, hogy az ellen védekezzen. Az a cáfolat, amely a görög hadsereg leszereléséről érkezett, arra vall, hogy Görögország készül az ellentállásra. Azt pedig megint nem lehet tudni, hogy a tegyveres ellentállás mennyire fogja megzavarni az ententének megszire kidolgozott terveit. Egy dolog azonban bizonyos: a hány állam ma még semlegesnek tudhatja magát, mind tiszta képet alkothat magának arról, hogy miképp kezeli az entente a kis országok szabadságát. Valamennyi tisztában lehet azzal: ha az

entente egyetlen zsoldosát a földjére engedi: azzal lejtőt épít a bukására. Ha egyetlen szavát az entente diplomatáinak elhiszi, azzal már veszélyezteti a maga létét.

Görögország látuma talán még nincs beteljesedve, — de máris láthatja, hogy az ő habozásánál és késedelmeskedésénél mennyivel helyesebb és célravezetőbb volt Bulgária eljárása, aki az első pillanatban átlátott az entente ravaszkodásain és a tényezésektől meg nem riadva, nyíltan szakított az entente-tal és fölvette ellene a harcot. Ma Bulgária diadalmas állam, a mely már nyugodtan berendezkedhetik azokban a hódított területeken, a melyeket nemzeti aspirációi eimen joggal követelhetett. Görögország nemcsak hogy nem remélheti azoknak az ígéreteknek teljesülését, a melylyel eleinte, ép úgy, mint a bolgárokat, őt is kecségtették, de veszni látja a maga állami önállóságát, szabadságát. Keserves csalódás ez, — és talán csak az az egy szabadithatja meg tőle a görögöket, hogy a becsapottságtól felháborodásuk adja a kezükbe a fegyvert, hogy a területeiket bitorló és elharcosoló idegeneket azzal kizavarják.

Német remények

a magyar pénzpiac iránt.

(Berlini börzetekintély az aktuális pénzügyi kérdésekről.)

Magyar tudósítás.

Berlin, február 8.

A háborus konjunkturát Németországban ép úgy, mint a többi hadviselő államokban a pénzpiac hullámai érik meg legjobban. A szerint, a hogy a külpolitikai helyzet alakul, a berlini tőzsde is megismerhető eltéréseket és kurzusváltozásokat mutat fel, noha általában a börse igen szilárd és a kereslet állandóan emelkedik. A börzét elsősorban a német-amerikai viszony alakulása érdekli és az a megítélés, a melyben a pénzügyi tényezők est a nemzetközi relációt részeseit, igen sok politikai utmutatást és tanulságot is tartalmaz.

Erre vonatkozólag a berlini tőzsde egyik legjelentékenyebb tagja, a Mendelssohn u. Co. tőzsdei diszponense, a kinek tekintélye és összeköttetése vetekszik egynémelyik német nagybank vezérigazgatójával a ki ennek a nagy és világhírű cégnek összes diszpozícióit intézi, a következő érdekes információt adta:

— A börse a háboru kitörése óta lezámolt az európai piaccal. Bennünket a háboru első napja óta nem érdekelnek közelebbről az ellenséges értékek, noha igen nagy angazmánjaink voltak, kivált orosz papirokban és ezeknek az angazmánoknak végleges lebonyolítása még a jövő titka. Nem helyeztünk különös súlyt a semleges papirokra sem, mert a mai helyzetet nem tekinthetjük mérvadónak és azokat az ingadozásokat, a melyek most semleges értékekben mutatkoznak, egészen átmeneti jellegűeknek tartjuk. Hangsúlyoznom kell, hogy a semleges államok és Németország közt a kereskedelmi és pénzügyi összeköttetés meglehetősen zavartalan, miután kölcsönösen respektáljuk a rendkívüli viszonyokat

— Bennünket a gazdasági háborunak három problémája érdekel. Először a hadikölcsönök, másodsor a valuta kérdése, harmadsor az Amerikával való jövőendő összeköttetés dolga. A hadikölcsönök nagy sikerében igen nagy része volt a berlini börzének. Igaz, hogy a német nép áldozatkészsége mellett reánk jóformán csak a technikai lebonyolítás várt, miután a német kormány gondoskodása folytán a jegyzések váratlan rendben és pontossággal bonyolítottak le. Ami a valuta kérdést illeti, minálunk megtörténtek a szükséges intézkedések avégből, hogy a valuta- és devizapiac teljesen konszolidálódjék és erre most már komoly kilátás is van. Mindenesetre magunk részéről is kívánjuk, hogy a monarchia két államában hasonló rendelkezések történjenek, hogy a Magyarországgal és Ausztriával való forgalmunk minél intenzívebb legyen. Rá kell mutatnom arra, hogy a harmadik magyar hadikölcsönből körülbelül 28—30 millió koronát jegyeztek Németországban és még szebb eredményt produkálhattunk volna, ha egyrészt idejében súlyt helyeztek volna a német piacra, másrészt pedig ugyanolyan üzleti szellemet jutattak volna érvényre, mint a mozgékony osztrák kormány. Ahhoz, hogy a hadikölcsönökben való részvétel a jövőben is intenzív legyen, feltétlenül szükséges a valuta-viszonyok szabályozása, hogy a német piac teljes bizalommal forduljon Magyarországra. Igen fontos volna az is, ha sikerülne Magyarországból nagyobb értékpapir-exportot biztosítani Németország felé. Sajnos, ezen a téren sok mulasztás történt és a bankok jó része elmulasztotta azt, hogy új alapításai alkalmával a kibocsátott részvényeket a németországi tőzsdéken is jegyestessék, vagy ha jegyestették is, nem gondoskodtak arról, hogy tényleges forgalom is legyen és német tőkésék és bankok vegyék át a papirok egy részét. Ehhez természetesen egyfelől bizonyos anyagi áldozatokra is van szükség. Másrészt pedig arra, hogy a bankoknak állandó megbízottjaik legyenek a német piacokon, ugyasintén Budapesten is, akik a különböző tranzakciókat rendszeresen lebonyolítják, végül arra, hogy a bankok ne akarják a budapesti piacon diktálni a kurzusokat. Az utóbbi időben Németországban is nagy érdeklődés mutatkozik a magyar papirok iránt és reméljük, hogy a mulasztottakat még pótolni lehet.

— Ami végül az amerikai kérdésre vonatkozik, hangsúlyoznom kell, hogy nagyon komolyan vesszük est a kérdést és rendkívül fontosnak tartjuk Németország jövőjét illetőleg, hogy az Unióval való viszony minden esetre tisztázódjék. Nekünk sok közös érdekünk van az Egyesült Államokkal, rengeteg összeköttetésünk, amelyet fejleszteni lehetne és kellene. A német tőke Amerikában sok száz millióval van érdekelve és természetesen, hogy a pénzpiacra irányító befolyással van a diplomáciai viszony mindenkori alakulása. Most nem a legjobb hírek járnak és a tőzsde gyöngye. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Németország ne volna erős, elhatározott és kész minderre, hogy a maga jövőjét a maga érdekei szerint veskedje ki.

A trónörökös az északkeleti fronton. Bécsből jelentik: Károly Eszterházy trónörökös királyunk megbízásából a múlt héten meglátogatta az északkeleten harcoló József Ferdinánd hadsereget. A hős tisztet és legénységet megdicsérte és saját kezűleg kitüntette őket. A trónörökös ma visszatért Bécsbe jelentést tenni.

„Hogyan képzelik a németek a békét?”

(Lelekesítő liga Franciaországban. — Ismeretterjesztő füzet a békére hajló franciák számára. — Negyven milliárd hadisarótól rettegnek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Ujabbban egy liga alakult Franciaországban, amelynek célja az, hogy az immár nagyon esügedő és békére vágyó népet a háboru folytatására serkentsék, lelket öntsének belé. A liga egyik agitációs eszköze „ismeretterjesztő” füzetek, röpiratok kiadása. A füzetek írója a legnevesebb francia tudósok, professzorok s írók s most jelent meg a második ilyen füzet „Hogyan képzelik a németek a békét” címmel.

A füzet címlapján a Liga felmondata díszelleg: „Kitartás, az erők teljes megfeszítése és bizalom.” Azt pedig, hogy a németek, hogy képzelik a békét, a következőképp lépcsőn a szerző:

— A legjobb eszköz arra, hogy a jelen óra hatalmaiban megőrizzük azt a kitartást, amely biztosítani fogja a békét az, hogy magunk elé képzeljük, mi történneek volnának, ha a németek győznének?

Amikor 1915. december 9-án egy német szocialista képviselő kérdést intézett a kancellárhoz, hogy milyen feltételek mellett kötne a német császári kormány békét, a kancellár homályos választ adott, de a többségi párt egyik képviselője, Spaan ur a következőket jelentette ki:

— Biztosítani kell minden eszközzel — beleértve a területi hódítást is — Németország katonai, gazdasági és politikai érdekeinek teljes épségét.

Ezen szavakat, amint arról a német híradók is beszámoltak, „dörgő síjenszék” követte. Valóban Spaan ur Németország akaratának adott kifejezést. Ezt az akaratot mi is ismerjük Vilmos császár szavaiból, az államférfiak, filozófusok, történészek és tudósok írásából. De egy alkalommal sem nyilatkozott meg ez az akarat oly tisztán, mint azon emlékiratban, amelyet a német birodalom hat legnagyobb ipari és mezőgazdasági egyesülése intézett a birodalmi kancellárhoz. Ez az emlékirat, miután nem volt a nyilvánosságban szánva, egészen őszinte. Abban az időben, mikor nyilvánosságra jutott ez az emlékirat, megjelent egy manifestum is e tárgyban, amelyet a legelőkelőbb németek, főleg professzorok írtak alá. Lássuk, hogy mit tartalmaz ez a két dokumentum, fontos, hogy az összes franciák megtudják és megértsék annak tartalmát.

I. Hogy okozkodnak a németek.

Mindenek előtt esodálnunk kell okozkodást, egyszerűségét. Németország egy fél század előtt főleg mezőgazdasági állam volt; ma már főleg ipari állam. Mivel pedig az állam egészséges fejlődése érdekében szükséges, hogy tökéletes egyensúly létesüljön e két terület között, tehát szükséges, hogy Németország mezőgazdaságát erősítse. Hogy est megtehesse, szüksége van nagy befogadóképességű gyarmatra. Mivel pedig e célra, ezen terjeszkedés céljaira a terület magától adódik, ott van kissé keletre a nagy orosz síkságon, tehát Németországnak meg kell szereznie az oroszországi, mezőgazdaságra alkalmas területeket.

A mezőgazdaság alapjának ezen kiterjesztése lehetővé fogja tenni az ipari újabb nagyszabású

Az entente újabb görög területeket foglal el.

— Ehezik a terrorizált Görögország. — Az olaszok Albániában. —

Távíráti tudósítás.

Stockholm, február 8.

A Rjeos illetékes forrásból arról értesül, hogy az entente elhatározta, hogy újabb görög területrészeket foglal le saját céljaira. A görög kormányt eszpán a befejezett tényekről értesítik és intézkedésüket azzal indokolják meg, hogy Görögország titkos ellenállásával meggátolja és lehetetlenné teszi az entente akcióit, és tárgyalásait.

Gunarisz az angol-francia csapatok ellen.

Bern, február 8. Szófiából táviratozzák: Athéni hírek szerint a kamara többségét képező Gunarisz-párt titkos ülést tartott, melyen a nemzet becsülete kérdésének mondta, hogy görög területeken nem szabad tovább tűrni az angol-francia seregeket. A Gunarisz-párt követeli, hogy a kormány a központi hatalmakkal megállapodjék és energikusan távolítsa el a szövetséges csapatokat.

Nem fegyverzik le a görög hadsereget.

Zürich. A görög kormánylap megoáfolja a görög katonák letygyverezéséről felmerült híreket.

Eheznek a görögök.

Luganó. A Secoio jelenti: Görögországban az élelmiszer egyre érezhetőbbé válik. Kaváliban már csak aug pár napra elegendő eledem van. Több százan hajókon Pireusba mentek, hogy az éhsésséget megmeneküljenek.

Valonát védik, Durazzót feladják az olaszok.

Róma, február 8. A Stefani-ügynökség hivatalos kommunikét adott ki, hogy az olaszok egyetlen embert sem vontak vissza Albániában azon pontokról, amelyeket megszállva tartottak. Annál természetesebb, hogy Valona feladása is mese.

München, február 8. A „Perseveranza” jelenti, hogy az olasz minisztertanács elhatározta Durazzo katonai kiürítését. Csak Valonát fogják védeni két hadtesttel és önkéntes csapatokkal.

A szerb hadsereg roncsai.

Szófia, február 8. A Cambana jelenti: Albániában legfeljebb tizenötezer szerb katona van, akik a huzonnyolctól hatvanig terjedő korosztályokból valók. Ezek a csapatok, amelyek Tirana vidékéről visszavonultak, még fel vannak fegyverezve. A Durazzo felé menekült szerbeket az albánok letygyverették.

Bolgár-román határinoidens.

Hága. Bukarestből jelentik: Bolgár matrózok a Dunán németeket eszközöltek, miköz-

ben a folyó román részébe hatolva a román határőrökkel összeütköztek. Nem akartak ugyanis engedelmességni a román határőrök ama felhívásának, hogy távozzanak el a román vizekről. A román őrség sortűzet adott, mire a bolgárok visszavonultak.

Olaszország veszteségei Keleten.

(Az Adria ura. — A Földközi tenger szigetvilága elveszett Itália számára.)

Távíráti tudósítás.

Bécs, február 8.

Diplomáciai forrásból jelenthetem: Olaszország, amikor még benne volt a hármasszövetségben, remélhette, hogy hódítást tehet a Keleten. Ezt a reményét egészen eljásztotta, mert kizárt dolog, hogy az entente döntő győzelmet arathasson a központi hatalmakon.

Róma legrégebb hódítása, nem tekintve Sziciliát, a Balkán, illetve Makedónia, a mi összekötő-kapocs volt a nyugatrómai birodalom és Bizanc között. Később itt önálló Szerbia és Bulgária támadt, amelyek azonban megdőltek, amikor a török már elfoglalta Bizancot. A tizenkilencedik században, amikor az oszmán nagyhatalom alkonyodni kezdett, Olaszország egységes nagyhatalommá vált. Első tekintete, akárcsak a Krisztus előtti második században, újra a Balkánra esett, amely azonban Törökország mellett Oroszország és Ausztria-Magyarország befolyása alá került, amelyek itt vetélytársakká váltak. Olaszországot a dunai monarchiával való régi ellentéte bizonyosan Oroszország karjába vitte volna, csak hogy ez mitsem akart tudni olasz ellenőrzésről a Balkánon, a hol a szlávság erősítésén dolgozott.

Bismarck megcsinálta a hármasszövetséget, amely ugyan nem táplálta Itália balkáni aspirálását, azonban legalább kezeséget szerzett arra, hogy Ausztria-Magyarország sem érhet el ott semmit. Olaszország most már eredményes harcot indított az afrikai török birtokok ellen. Amikor az utolsó balkáni háború megrendítette a Kelet politikai alapjait, Ausztria-Magyarország beleegyezett abban, hogy Itália megszállja a stratégiai fontosságú valonai öböt, noha ezzel az Adrián való egyensúly megzavartatott, mert Valona a tenger legkeskenyebb részét uralja. Ez az engedékenység is bizonyítja, hogy Ausztria-Magyarország áldozatra is készen volt.

Olaszország eközben titokban a habsburgi politika ellen kezdett dolgozni. Eltűnt, hogy Bosznia-Hercegovina Ausztria-Magyarország végleges birtokába jusson és Szerbiát, meg Montenegrót ellenállásra ösztökélte. Azt azonban nem tartotta kívánatosnak Itália, hogy Szerbia az Adriához jusson, mert ezzel az orosz befolyás az olasz partok közelébe térköszött volna. Míg Olaszország ebben a kérdésben együtt haladt Ausztria-Magyarországgal, az alatt titokban egyre jobban közelített a nyugati hatalmakkhoz, tehát közvetve Oroszországhoz is.

Bécs mindig lojális politikát üzött. Régen lemondott Szalonikiról, sőt Albániáról is, sőt független Albániát követelt, amit Róma is óhaj-

tott. Hogy milyen messze ment el az engedékenység terén, bizonyítja Bellow ajánlata Rómában, amit azonban ott elvették, mert Olaszország akkor már titokban rég elhatározta, hogy az entente mellé csatlakozik.

Ha Olaszország hű maradt volna a hármasszövetséghez, akkor fényes kilátása nyílt volna a Keleten. Valonán kívül még egyéb hódítások is jutott volna Albániában. Itália már régóta konfliktusban volt Törökországgal az Egei-tenger tizenkét szigete miatt. Ezeket is megkaphatta volna békés úton, a központi hatalmak közvetítésével. Asonkivül Olaszország megtarthatta volna nyugodtan Tripoliszt és Kirenaikát, míg így bizonyos, hogy a sok vérrel szerzett gyarmatokat is el fogja veszíteni. Nagy reményessége volt Olaszországnak a hármasszövetségben arra, hogy az egész Szomáli-földet és Harrart is megszerzi. És most mindettől elesik. Bizonyos, hogy a központi hatalmak mellé állva, győzelem esetén Olaszországot lett volna a főhatalom a Földközi-tengeren s ezt még Ausztria-Magyarország sem tehetné volna vitássá. Törökországgal való barátságban, Itália a Szuez-csatorna igaz őrzője lett volna.

Es hogyan áll most? Azok az államférfiak, akikben az olasz nép annyira megbizott, mindezeket az esélyeket eldobták maguktól és beletrohantak az entente karjába, abban a kétes reményben, hogy legyőzik Ausztria-Magyarországot és Törökországot. Ettől azonban nagyon távol vannak. Olaszország csak egy eredményt ért el: elhárult az a veszedelem, hogy az orosz befolyás Szerbián és Montenegrón keresztül az Adriához érhesen. Ezt a biztonságot is a központi hatalmak győzelme szerezte meg számára. Ezzel azonban azonban szomorúan konstatálja Itália, hogy a Lovsent elvesztette Montenegró s Kattaró az Adria hatalmas erőssége lett. Ami pedig Albániát illeti, Ausztria-Magyarország abban a helyzetben van, hogy ott minden olyan alkulást megakadályozhasson, amely veszedelmes lenne rá néve.

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor

London. A Times jelenti Szalonikiből: Amióta az entente-csapatok a görög határt állították, vasárnap volt az első ütközet francia és ellenséges előőrsök között. Az ütközet Doirantól délre folyt le. A kisebbségben volt franciák két sebesültjükkel visszavonultak.

Szófia. Ferdinánd király Radoszlavow miniszterelnökkel, Zsekow generálisimmusszal, Szawow tábornokkal és katonai kíséretével a német főhadiszállásra utazott el Vilmos császár látogatásának vizionzására. Innen Frigyes főherceghez, az osztrák-magyar főhadiszállásra megy. Radoszlavow és Zsekow aztán visszatérnek Bulgáriába, míg a király kíséretével tovább utazik Kobergba. A királyt távollétében a miniszterelnök helyettesíti a kormányzásban.

Athén. Az olaszok és a szerbek Alessziónál megütköztek az osztrák-magyarok és bolgárokkal. Erős harcok után az olaszok és szerbek az ellenség túlsúlyára való tekintettel Eiorára visszavonulni kényyszerültek.

Románia védelmezi semlegességét.

— Craiñiceanu volt vezérkari főnök oltke. — Filipescuék beszüntették a rosszofil-agitációt. — Távirati tudósítás.

Bukarest, február 8.

„A háború tükre és Románia semlegessége” cím alatt Craiñiceanu tábornok, volt román vezérkari főnök, az ismert rosszofil publicista elégikus hangú cikket írt az egyik vezető russzofil lapba, amelyben, korábbi meggyőződésétől eltérőleg a következő megállapításokra jut:

Meg van az erőnk és az akaratunk, hogy semlegességünket ne csak az oroszok, hanem a németekkel szemben is megvédelmezzük és aziránt tiszteletet parancsoljunk. Napoleon azt választotta a velenceieknek, akik területük megkímélését kérték tőle, hogy a semlegesség joga csak azokra nézve áll fenn, akik azt meg is tudják védelmezni. Mi meg tudjuk és meg is akarjuk! Ha a mi semlegességünk indokolt, akkor biztos vagyok benne, hogy úgy a nemzeti ellenzék, mint az egész ország támogatni fogja a kormányt ezen semlegesség szabad és érintetlen megővására irányuló törekvésében. Mert kitérő hatalmas hadsereg áll rendelkezésünkre és stratégiai helyzetünk is egyszerű Dél-Európában. Betei pedig még az utca kövél is megmozdulának, hogy összezúzzák azokat, akik a kormányt egy igazán semlegesség feladására akarnák kényszeríteni. Ilyen áron sem a nemzeti ellenzék, sem más párt sem járhatna hatalomra soha. Akiknek tüe van, hallja meg ezt!

Bukarest, február 8. A „Minerva” jelenti: Az Unionista Föderáció tagjai tegnap Nicu Filipescu lakásában értekezletet tartottak. Az értekezlet több párttag kívánságára hivatott össze. A pártvezetőség ugyanis utasította a képviselő tagjait, hogy a külpolitikai helyzetre vonatkozó interpellációkat ne terjesszék elő. Emiatt a képviselők a pártvezetőségtől felvilágosítást akartak kérni az értekezleten. Először Take Jonescu szólalt fel. Kijelentette, hogy a mai külpolitikai helyzet arra kényszeríti a pártot, hogy háborús agitációját enyhítse. Ezért hogy a párt ezt kénytelen tenni, a miniszterelnök okolható, aki nem követte az ellenzék tanácsait a háborúba való beavatkozás időpontját illetőleg. Ma már nem lehet Bratianutól más magatartást követelni, avagy más magatartás elfoglalására kényszeríteni. A román ellenzék most sorsára bizza a kormány. Eviékélen ki a zavarból, úgy, ahogy tud. Ezután Filipescu emelkedett szólásra. Filipescu ugyanilyen értelemben nyilatkozott.

A vezérek álláspontjával szemben ezután Toma Jonescu egyetemi tanár, képviselő szállt szembe. Toma Jonescu a harc folytatását követelte. Dobrescu és Miculescu képviselők hevesen támadták a kormányt. Moldaván Leonte képviselő azon a véleményen van, hogy az ellenzéknek most

nem szabad akcióját gyengíteni. A román politikának nem szabad szél- esendesnek lennie, mondotta. Take Jonescu és Filipescu ismét felszólltak és végül is határozatba ment, hogy az Unionista Föderáció tagjai a parlament mostani ülészakájában nem fognak a külpolitikai helyzetre vonatkozólag interpellálni.

Sulkovszky herceg az aradmegyei rokkantaknak.

(Háromezer koronás adomány a rokkantak alapjára.)

Arad, február 8.

Ritkán talált akeio olyan megértésre, olyan lelkes támogatásra, mint amivel Aradmegye polgársága a főispánjának Baross Ferenc dr.-nak hivatalbalépése után kezdett első tevékenysége találkozott. A főispán — mint annak idején megirtuk, — azzal foglalta el hivatalát, hogy egyik első és legfontosabb teendőjének tartja a rokkant katonákról, hadiözvegyekről és hadiárvákról gondoskodást. Székfoglalója napján Baross Ferenc dr. főispán ezer koronás adománnyal nyitotta meg az alapot. A főispán példaadó buzgalma és lelkesedése, amellyel a nemes ügyet kezdeményezően pártfogásába vette, nem maradt eredmény nélkül: a megye minden részéből állandóan érkeznek adományok az alapra. A megye minden polgára követni kívánja Aradmegye első polgárát: a főispánt, abban a munkában, amellyel a háború aradmegyei áldozatainak sorsáról akar gondoskodni.

Ma szövetségeink földjéről: Németországból érkezett jelentős adomány az alapra. Baross Ferenc dr. akciójának a híre eljutott Aradmegye legnagyobb földbirtokosához Sulkovszky József Mária herceghez, a pankotai földesurhoz is, aki bonni jószámvázlatosága utján felhatalmazta aradi képviselőjét Králitz Lajos dr. ügyvédet, hogy megbízásából és nevében háromezer koronát fizessen be a nemes rendeltetésű alapra. Sulkovszky herceg három ezer koronás adományát ma vette át az Aradmegyei rokkant katonák, hadiözvegyek és hadiárva alapja. Az idegenben élő herceg jótékonyága bizonyára példaadó hatással lesz Aradmegye idehaza élő magyar polgáraira is.

Az alap érdekében indított mozgalom most bontakozik ki különben teljes mértékben. Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán Aradmegye járási főszolgabírát és községi előljáróságait szólította fel, hogy legyenek rajta az alap-gyarapításán, Kehrér Károly tanfelügyelő pedig az aradmegyei iskolákat vonja bele a gyűjtési akcióba.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

József főherceg a hetedik hadtesthez.

(Az első esztendő a temesvári hadtest élen. — Elismerés a hősöknek.)

Aradi tudósítás.

Temesvár, február 8.

Abból az alkalmából, hogy most egy esztendeje lett József főherceg a temesvári hadtest parancsnoka, a következő hadtestparancsot adta ki a fenséges tábornok:

— Ma egy esztendeje, hogy őfelsége legmagasabb kegyéből a 7-ik hadtest vezetésével megbízotván, annak parancsnokságát a Kárpátokban átvettem. Irántatok érzett hálalattal szívvel tekintek vissza együttműködésünk hosszú és nehez idejére. Hónapok leghevesebb tusái, győzelmes harcái, amelyeket az én hősi hadtestem oly páratlan kötelességérzettel és önfeláldozással küzdött végig, a csodálatraméltó szívósság, amellyel ti mindnyájan a nélkülözéseknek sokszor kimondhatatlan szenvedéseit és a kárpáti tőnek minden viszontagságait elviselőtetek, oly tények, amelyeket dicső szavakkal méltányolni alig lehet Örökké dicső lapjai lesznek a háború történetének. A Kárpátokban megtört a hatalom oroszok ereje.

— A ti érdemeket én oly halhatatlan győzedelmes előnyomulásban, mint azon bajtársaink, kik most már messze az orosz birodalom belsejében állanak! A kárpáti óriási harcok nélkül nem lehetett volna Gorlice, sem a további előnyomulás. Minket kivontak a diadalmenetből és egy újabb kárpáti feladat elé állítottak, amely amannál lényegesebben nehezebbnek bizonyult. Reánk birták, hogy feltartottassuk a hitvesző szövetségesnek egész haderejét, elvéreztessük sronvonalunk előtt és ha ez majdan sikerül, megtoroljuk árulását. Valóban tisztes megbízás, hiszen arról van szó, hogy a világ legrettegetesebb tűzérégi tűzét kiálljuk. Ezt reánk sudítani értették a hitveszők. De egyben mégis eszeltek. A doberdói hősök érfalára találtak. Oly hőökre kiknek párja nincsen.

— Ti ismertek engem és én ismerlek benneteket. Tudom, hogy az ellenség erejének meg kell történi és meg is fog történi a ti vitézségeken. Ti pedig tudjátok, hogy én testemmel és lelkemmel veletek vagyok. Veletek vagyok, akiket ezen nehéz, de dicsőségteljes év folyamán elválaszthatatlanul a szívembe zártam és akikhez engem szíjjel nem szakítható, a siron túl kísérő kötelek fűznek. Kegyeletteljes mély tisztelettel és a gváznak őszinte érzetével gondolok ama hőökre, akik a legtöbbit, életüket áldozták fel szent ügyünk érdekében. Vitéz katonák! A mai napon egész köszönetem, minden érzésem egy hő imában egyesül:

— Isten, ki minket oly erősen összefűrtél, vezess minket továbbra is, áld meg tégy, vereinket, áld meg az én hűséges hősimet és jutalmazd meg őket oly bőséggel, amint azt én nekik kívánom!

— Fel új tettekre — és Isten nevében győzni fogtok. Hazátokat megóvátok a hitvesző rablóhadjárattól és kényszeríteni fogjátok őt egy reá nézve szégyenletes békekötésre.

— Törhetetlen ragaszkodással szívből köszönt titeket hadtestparancsnokotok és hűséges bajtársatok József főherceg.

Oroszország déli készülődései.

(A rejtelmes Besszarábia. — A Fekete tengeren elálllyesztett orosz gőzös.)

Tudósítás.

Bukarest, febr. 8.

Tulceából jelentik a bukaresti lapoknak: Az oroszok Besszarábia déli határát folyton erősítik. Különösen megerősítették a dunamenti városokat. A chiliai Dunaág mellett erődítményt emeltek és két nagy fényszórót szereltek fel. Az összes dunai kikötőkben dróttalan táviróval ellátott hajók állanak. Reni várost az orosz hadműveletek támpontjává építették ki. Amióta az oroszok Besszarábiából visszavonultak, csak védőcsapatok maradtak hátra. A Dunán levő hajók éjjel-nappal föl és le cirkálnak és a román partot kémlelik. A román kormány közbelépésére a Chiliában levő orosz fényszórók működését beszüntették. A román hajók parancsot kaptak, hogy az utóbbi időben mind tömegesebben mutatkozó orosz katonaszökevényeknek Romániába való jutását akadályozzák meg.

A bukovinai határról azt jelentik, hogy az oroszok újabb csapatmegerősítéseket kaptak Rurucsa és Toporona között. Különösen lovaság és nehéz tüzérség érkezett nagy számban.

Egy osztrák-magyar repülőgép tegnap nagy magasságban elrepült a Pruth fölött és megfigyelte az oroszok csapatmozdulatait, aviatikai állomásait és lövészárkainak elhelyezését. A repülőgép azután Bukovina felé visszarepült anélkül, hogy az orosz űtegek tüse kárt okozott volna benne.

Brailából jelentik a bukaresti lapoknak: Az itteni kikötő kapitánya értesítést kapott, hogy a „Teospasti” orosz gőzhajó Szulinától néhány tengeri mérföldnyire hajótörést szenvedett. A hajótörést a gőzhajó és egy, a Fekete tengerben levő uszóakna összeütközése idézte elő. A gőzhajó fele a víz alatt van. A legénységből csakis egy pusztult el.

A „Minerva” tudósítója jelenti Galatzból: Eppen most érkeztem Renin át Odesszából. A Teospasti nevű, görög zászló alatt közlekedő hajóra szálltam eredetileg, amelyet az oroszok megvásároltak. Ezt a gőzöst egy német tengeralattjáró a Fekete tengeren, az Odessza felé vezető tengeri úton, 47 mérföldnyire Sulinától elcsúszasztotta. A gőzös személyzete és utasai, összesen tizenhatan, köztük én magam is egy kis földnyelvre menekültünk, Balabanca orosz tengerparti falu közelében. Grimanis Constantin lüktő a vízbefulladás. Akik megmenekültünk, tizenhét napig maradtunk még Oroszországban.

Készülődés a békére.

(A holnapi közgyűlés tárgyai.)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 8.

Normális időkben, a mikor az emberek idegeit nem az öreg népfelkelők bevonulása fekszi meg, elég érdekesnek lenne mondható az a program, a melyet a tanács Kintzig János főispán elnöklésével, tartott ülésén a holnapi közgyűlés részére összeállított. Költségvetés, tisztviselői segélyek egész tömege, nagy reformok az építkezés terén, mind olyan témák, a melyek a békés polgár mindennapi életzükségletét elégitik ki. Unnapi sajn is vegyül a szürke hétköznapi hangulatba, mert a kulturpalota igazgatói állására meghívja a törvényhatóság Fényes Dezső törvényhatósági bizottsági tagot.

— Lelkem reneszánszát élelem meg — mondotta baráti körben Fényes — ha a törvényhatóság kintintető bizalmából a kulturpalota igazgatójává leszek és azt hiszem, hogy ez a második tavasz virágot és gyümölcsöt fog teremni.

A tanács is ebben a véleményben van és a kulturpalota felügyelő bizottság, ma Varjassy Lajos polgármester elnökletével tartott ülésén hozott javaslatot egész terjedelmében magáévá téve azt proponálja a közgyűlésnek, hogy pályázat kiírásának mellőzésével Fényes Dezsőt hívja meg a kulturpalota igazgatói állására évi 4800 korona fizetéssel, szabad lakással, fűtéssel, világítással. Erről tegyen jelentést a Múzeumok és Könyvtárak Főfelügyelőségének és ha az hozzájárul a meghíváshoz, akkor az igazgatótól az esküt vegye ki.

A kultúra egyik hatalmas faktora lévén az építőművészet támogatása, fejlesztése, nyomában felhívjuk köznevelésünk új irányítójának figyelmét arra az építési szabályrendeletre, melyet három esztendői átdolgozás után holnap terjeszt be a tanács elfogadtatás céljából. Tíz év óta ez a harmadik szabályzat, melynek ujtásait az Aradi Közlöny néhány héttel ezelőtt részletesen ismertette. Szébb lesz-e az új renddel a város, nem tudjuk, mert a reform munkán átvonuló gondolat, a mint az Lócs Rezső helyettes polgármester mai előadásából kiviláglott, az, hogy az építkezést tegye a hatóság ocsóbbá, a telek jobb kihasználását tegye lehetővé és a közegészségügyi követelményeknek is szolgál, mikor azt mondja ki a szabályzat, hogy csak házmaster lakásokul használhatók a pinelakások, de bérbe nem adhatók. Ez persze a jövő zenéje, mert a rendeletnek visszaható ereje nincs. A jövőben azonban nemcsak a pinelakások lesznek sötétek, alacsonyabbak és szűkebbek lesznek a szobák a földszinten és az emeleten, sőt az emeletek közti távolságok is megrövidülnek. Az udvarok is szűkülnek, mert a telekből nagyobb terület lesz beépíthető. A tanács azt hiszi, hogy a reform az építési kedvet fokozni fogja. Mit szólnak majd a bankok, az építési kedv fűtői?

Az építkezés előmozdítását szolgálja az Ipartestületnek pártoló tanácsai javaslataival be-terjesztett kérelme is. A tanács azt javasolja a kérelem alapján, hogy irjon fel a törvényhatóság a képviselőházhoz és kérje olyan törvény megalkotását, amely a háboru alatt és a befejezését követő három évben épülő házaknak 18 évi adómentességet biztosít. A város maga részéről is kiterjeszti es esetben a mentességet 12 évről 15 esztendőre.

Az igaz, hogy egyelőre csak deficit jelentkezik a város költségvetésében, amelyet sajn

tén holnap tárgyal a közgyűlés és melyet az Aradi Közlöny a hármas bizottság és a tanács tárgyalásai alapján már több ízben részletesen ismertetett. A pótdó kulcsa 78 százalék marad, de 122175 korona ledezetlen hiányt kivételesen a városi alapokból felveendő és öt év alatt visszafizetendő függő kölcsönrel kell pótolni. Lehetséges, hogy nem kerül sor a kölcsönre, mert évközben a bevételek kedvezőbben alakulnak és megtakarítás is lesz, de fedezetről gondoskodni kell.

A hadiadó kivételének ideje elérkezett. A tanács bejelenti, hogy az előmunkálatokat elvégezte és kéri, hogy a felszólamlási bizottságba Fényes Dezsőt rendes, Réthy Viktort póttagul küldje ki a közgyűlés.

A város tisztviselőinek kintalt államsegély felosztása sok panaszra adott okot. Általános a keserűség amiatt, hogy a város alkalmazottai mostohább bánásmódban részesülnek, mint az államiak és megyeiek, sőt a város napi-díjassai egyáltalában nem kapnak segélyt. Ezek miatt felír a közgyűlés a kormányhoz

A város 300 koronával alapító tagul lép be a Magyar Adriai Egyesületbe.

A Hertka ösztöndíjra Geller János, Nemet Imre, Szász Béla és Ustoshol Nándor középiskolai tanulókat hozza javaslatba a tanács

TORVENYKEZÉS.

§ Per a román állam ellen. Bukarestből jelentik: A Nagyszébenben élő, német származású Bissing von Todleben gróf, akinek Romániában is nagyterjedésű birtokai vannak, érdekes keresetet indított a román kincstár ellen. A grófnak birtokai Valcea környékén vannak, erdőbirtokai pedig Cainenii körül, ezen a területen Románia részéről bizonyos katonaintézkedések történtek, amelyek folyamán gróf Bissing von Todleben birtokán bizonyos irányú rongálások történtek. A keresetben, amelyet a bukaresti főtörvényszékbe adott be kártérítés megállapítását kéri. A keresetet a román bíróság elutasította, illetve fentartotta a telperes részére azt a jogot, hogy kártérítési igényeit a normális idő helyreállta után érvényesítse.

§ Csődönkívüli kényszerjegyezség. Az aradi kir. törvényszék — mint a hivatalos lap mai száma közli — Reingruber Hermína aradi divatárusnő kérelmére a csődönkívüli kényszerjegyezségi eljárást megindította. Vagyonsfelügyelőül Herceg Lipót aradi kir. járásbírói becsület rendelték ki. A hitelezők követéseiket február hó 26. napjáig jelenthetik be. Az egyességi tárgyalás határnapján február hó 29. napjának délelőtti 10 óráját Heller Mór dr. kir. törvényszéki bíró elé tüste ki a bíróság.

§ Az első létrejött kényszerjegyezség. Hönigesz Kajetán kényszerjegyezségi ügyében, mint azt megírtuk, a hitelezők többsége a felajánlott egyezséget elfogadta. Ma a törvényszék ezt a döntést jóváhagyta s így az első aradi kényszerjegyezségi ügy jogerős elintézését nyert.

§ Lövés az erdőből. A múlt évben Perva Péter borszegei legény, a Borszegei Béire vezető úton két borossebesi földművesnek utbaigazítást adott. A két földműves közül az egyiket másnap holtan találták meg, a másik pedig sebesülten menekült el. Elmondta, hogy amint az utbaigazítás értelmében tovább haladtak, az erdőből rájuk lötek s annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a tettes Perva lehet. Az aradi törvényszék ma erapológyság miatt vont a felelősségre Pervát. Az első nap a vadlőve s néhány jelentéktelen tanu kihallgatásával tett el. Perva tagad.

Az aradmegyei parasztnábob ügye az aradi pénzügyigazgatóságon.

— A nagylelkűség következményei. — Illeték eltitkolás? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Szózatlan ügy foglalkoztatja most az aradi kir. pénzügyigazgatóságot. Csaknem tizenötszáz korona kincstári illetékek rótták meg Ruz István aradmegyei (ottlakai) többszörös milliomos román parasztbirtokost és ha a kirovást a legfelsőbb fórum is jóváhagyja, akkor az aradi törvényszéken is megindul ellene az eljárás, amelynek során az illeték háromszorosára kellene megbüntetni. Hogy elkövetkezik-e ez a helyzet, az ma még nem tudható, mert a napokban a közigazgatási bíróság elé kerül a dolog és végső fokon az dönt ebben a nem mindennapi kérdésben.

A dolog a körül forog, hogy Ruz József arandékba adta-e földbirtoka egy részét az ottakai gör. kat. román egyházközségnek, vagy pedig pénzért adta el? Tudni kell ugyanis, hogy a törvény értelmében ingatlan ajándékozás esetén az ingatlan értékének tíz percentje, eladása esetén pedig csak 4-8 százaléka fizetendő a kincstárnak illeték fejében. Ruz István 15 hold földet adott el az ottakai román egyházközségnek; egy községi írnok azonban följelentette őt az adóhivatalnál és a kisjenői adóhivatal 14.815 korona illetéket rótt ki rá; mert beigazolvatta, hogy a földet nem pénzért adta el, hanem csak ajándékozta az egyházközségnek és ez alapon a föld értékének 10 százaléka fizetendő kincstári illeték gyanúját. E határozatot megte ebbezték az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz, amely azonban csak 199 koronát törölt ebből a nagy összegű illetékből. Ez ellen Ruz képviselőben Janku Korról dr. ügyvéd panasszal élte a közigazgatási bíróságnál. A panasz többek között a következőket tartalmazza:

Ottlakai község két részből áll. Az egyik a belterület, a másik pedig a tanyarész, amelynek neve: Ottlakai-Medgyespuszta. Ez a községtől 30 kilométernyire fekszik és sokan laknak ott. Az ottakai gör. kat. román egyházközség hat hold földjéből öt és felet a szegényebbek számára lakóházaknak parcellázta, térföldet pedig a fölépítendő templom számára hagyott meg. A templom közadakozásból föl is épült s erre a célra Ruz István még 1908-ban 25 ezer koronát adományozott. Parochiája azonban nem volt a tanyának, ami a hitélet rovására esett. Ruz ezért a tanyák között lévő 15 holdas kisbirtokot olesón, 4500 koronáért, eladta az egyházközségnek azzal a kikötéssel, hogy ennek az ingatlannak jövedelméből kell tartani a parochiát. A 4500 korona vételárát azonban nem fizette ki az egyházközség, mert nem volt pénze és ezért úgy állapodtak meg, hogy akkor fizeti meg, amikor módjában lesz. Ennek a 4500 korona vételárának szerződési illetékét az egyházközség is is fizette az adóhivatalban. Mivel azonban az egyházközség sehogy se tudta fizetni a 4500 koronát, Ruz azt ajánlotta, hogy ő elengedi a vételárát, ha megengedik, hogy a birtokot két évig ő használhassa. Két évvel ezelőtt kelt ez a megállapodás és egészen rendben ment is a dolog, azonban a községbe került egy írnok, aki följelentette Ruzt és ezért aztán kivetették rá a nagy összegű illetéket.

A följelentés többek között azt mondja, hogy a Ruz által adományozott telek s

támpómmal együtt 120 ezer koronát ér s hogy az ajándékozást Ruz egy pénzügyi tiszt előtt be is ismer. Erre a panasz azt mondja, hogy tévedés, mert Ruz soha ilyen kijelentést nem tett. Egy hivatalos eljárás alkalmával valami kijelentést tett, de a pénzügyi tisztviselő nem tudott románul, ő pedig alig beszélt magyarul, s tolmácsot nem alkalmaztak. Innen eredhet a félreértés.

Amennyiben ez a kivételei összeg megmarad, a följelentő jelentékeny összeghez jut. A kik ismerik az ügyet, nagy érdeklődéssel várják a közigazgatási bíróság döntését.

Kimerithetetlen a központi hatalmak ereje.

(Csatadott az entente. — Anglia és szövetségesei külön bekeje.)

Adriaan van der ...

Bern - Zürich február 8.

Az „Eche“ tudósítója jelenti: A középponti hatalmak erőforrásai meglepően gazdagok. Az ember szinte álmélkozova nézi, honnan kerülnek elő az új és új megerősítések. Nem szabad pedig elfeledni, hogy február végén már újabb nagy emberanyaggal rendelkezik Ausztria-Magyarország, mert az 1917-iki korosztályt már kiképezték és az 1886-1892. korosztályokat már behívták.

Anglia és a külön béke.

Zürich, február 8. Ugy látszik, Angliát nagyon kellemetlenül érintette a német birodalmi kancellárnak az a minapi kijelentése, amelyben rejtett célzás történt arra, hogy a brit kormány megkadályozza szövetségeseit abban, hogy a béke érdekében bármilyen lépést is teheszenek. Az angol külügyi hivatal szükségessé látta, hogy a Reuter utján cáfolatot adjon ki ebben a dologban. Ez a cáfolat azt mondja, hogy a birodalmi kancellár szavai csak arra valók, hogy Angliát gyűlöletessé tegyék a semleges országok szemében. Az angol külügyi hivatal, bár erről a német birodalmi kancellár mit sem szólt, hangoztatja, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek sem, mint hogyha Anglia olyan szándékot rejtegetne, hogy adandó alkalommal cserbenhagyja szövetségeseit. Nagybritannia, folytatja a Reuter-jelentés, nem fordult békeajánlattal Németországhoz. Az angol külügyi hivatalnak ez az érthetetlen cáfolata annyit legalább is bizonyít, hogy nincs meg a teljes egyetértés az ententeban és hogy nem zörög a barasz, ha nem fuj a szél.

Három millió embert vesztek az oroszok.

Bern, február 8. Mint Bergenből jelentik, a „Bergensjord“-gőzös tegnap megérkezett tedézetén egy amerikai egészségügyi különítménnyel, amely Oroszországból tért vissza. Az amerikai misszió tagjai elmondták, hogy az orosz egészségügyi szolgálat most már egészen modern

zésű, elegendő anyaggal rendelkezik, nagyobb számban képeztek ki orosz sebészeket, úgy, hogy az amerikaiak segítsége fölöslegessé vált. Az amerikaiak szerint az orosz hadsereg hangulata optimisztikus, míg a nagy tömeg teljesen passzív magatartást tanúsít a háborús eseményekkel szemben. Pétervár egyetlen nagy kórház, az utcákat sebesültek népesítik be, a kávéházak pedig tele vannak rokkantakkal. Az oroszok veszteségét a háború folyása alatt még Oroszországban is legalább három millióra becsülik.

Japán löszorrel harcol az entente.

Zürich. Lloyd George és Bonar Law Párisban Tomassal az entente löszorrel való egységes ellátása tekintetében tervet dolgoztak ki. Oroszország kívánságára a főszlyt arra helyezték, hogy Japán lássa el az entente-ot hadianyaggal.

Franciaország szerencsétlen politikája.

Bukarest, február 8. A Dimineatza párisi levelezője a következő assenzációs cikket táviratonta lapjának:

Henry Beranger a Le Siecle-ben így ír: Franciaország viszonyai nem engedik meg, hogy erejét szétforgácsolja. Franciaország egy jelentékeny réssa van az ellenségtől megszálva és mi arról beszélünk, hogy Elzászt szabadítsuk meg? Ezért nem kívántuk mi azt, hogy Sarraill tábornok megcsálja Szalonikit, mi inkább azt akartuk volna, hogy a francia sereg Strassburgot foglalja el és Metzbe vonuljon be. Viviani azt mondta a kamarának, hogy Oroszország sereget állít fel Bulgária ellen és hogy Olaszország részt vesz a Balkán-akcióban. A tények, a hazugságok megbüntették a kormányt, amely hamis tények beállítással csinált hangulatot a szalonikii expedíció érdekében.

Szerbiának és Montenegrónak tegyvereket és embereket küldünk. Montenegrónak ezenfelül még hajókat is. És ma mindezek ellenségeink kezében vannak. A Dardanellákhoz és Szalonikibe százezernyi hadsereget küldünk, katonáinknak talán a legjavát, hogy a Keleten „operációs bázist“ biztosítsunk magunknak. Kérdem, vajon olyan helyzetben van-e Franciaország, hogy mindezt teljesíteni érdeket veszélyeztetése nélkül. Valóban azt kell hinnem, hogy azok, akik Franciaország sorsát intézik, teljesen logikátlanul cselekednek. Franciaország nemzeti érdekeit azt követelik, hogy ne idegen harctereken keressünk dicsőséget, hanem védjük meg hazai földünket.

A Dimineatza levelezője hozzájárul tudósításához, hogy Franciaországban milliók gondolkoznak így, ami az elégedetlenséget napról-napra növeli.

Fizetjük a szerb nyugdíjakat. A Belgrader Nachrichten jelenti: A sa. és kir. belgrádi Kreiskommandó Belgrádban jelentkezett szerb nyugdíjasoknak, tériaknak és nőknek egyaránt kitette a szerb államkincstárból huzott nyugdíjaikat. Ezek már teljesen pénz nélkül állottak és a legszükségesebbekre sem lett már nekik. Sokan közülük a legnagyobb nyomorban voltak. Ezen intézkedésünk a legnagyobb örömet keltette a nyugdíjasok körében.

Az entente a zöld gyepen.

(Nemet gyűlölet a sportban. — Lesznek-e francia versenyek?)

Az Aradi Közlöny tudósítójának

Arad, február 8.

Az angolok tehetetlen dühükben megmar-
nak mindent és mindenkit, aki hódolattal nem
berut le az ő képzelt nagyságuk előtt és nem
keil éppen a harcórának lennie, ahol össze-
csapnak vélt ellenfeleikkel. Sőt, amily szívesen
menekülnek innen, olyan aróttian brutalitással
hadakoznak más téren és elég valakinek sports-
mannak lennie, hogy szemben találja magával
a földkerekség legmegvetendőbb fajzatát.

Nekik az az évente pontossággal megis-
méltendő esemény, hogy megjelent Románia
versenyügyének 1915. évi statisztikája, jó al-
kaom volt arra, hogy megtámadják Marghi-
loman Sándort, a legnagyobb román istállótu-
lajdonost csak azért, mert a nyertes istállótu-
lajdonosok közt az első helyen áll 300.000 lei
nyereséggel. Persze, alapjában véve nem ez
az igazi büne a román államférfiúnak, akiről
köztudomásu, hogy rendületlenül hiva a köz-
ponti hatalmaknak és nem kis része volt Ro-
mánia semlegesítésének megőrzésében. Nyil-
vánvaló, hogy ezért a büneért kell elcsenved-
nie a Sportsman című londoni szaklapnak ke-
gyetlen megrovását, amely, amilyen igazságtal-
an, annyira neveléses.

— Sajnálatos dolog, — írja a Sportsman
— hogy Marghiloman ur németbarát érzelmei-
nek megengedi, hogy politikájára befolyással
legyenek. Egy igazi sportsmannak egyáltalán-
ban nem szabad politikával foglalkoznia és
ha Marghiloman ur a konzervatív-párt vezető-
jének szerepében tetszeleg magának, csak saj-
nálni való, hogy a sport érdekeit is a német
császár (akit a Sportsman itt olyan jelzővel
tisztel meg, amelyet tisztos éges ujság le sem
nyomathat) érdekeinek szolgálatába hajtja. Re-
méljük, hogy a német márka értékesökkenése
esőkkenteni fogja a német ígéretek értékét is a
román nép előtt.

Vajjon az angol lap akkor is belekötött
volna Marghilomanba, ha véletlenül nem
300.000, hanem csak 3000 márkát nyert volna?
Mert az bizonyos, hogy minden egyébtől elte-
kintve, a sport téren igazán nincs semmi kö-
zösség a németek és románok közt és hogy
va nekinek politikai állásfoglalása akkor kerül-
jön kritika alá, amikor privát passziójának vé-
letlenül értékes eredménye válik ismeretessé,
igazi angol erkölcs, amely erkölctelennek teszi
az egész világot.

Nyolcvan kilométernyire a rettegett-behe-
októl, a kik est a tévőletét hamarosan
kisebbé fogják tenni, még mindig akadnak
tulvérme franciák, akik azt hiszik, hogy vi-
rágnylásra megnyílnak Longchamps, vagy
Auteuil kapui és újra úgy lesz, mint régen
volt, egymást fogják követni a francia léts-
nyésztés diadalünnepi. Hiába volt néhány el-
keseredett státusférfiú szent fogadkosása, hogy
addig nem lesz löverseny, míg egy német ka-
tona van francia földön, a normális életet mar-
kírozó Páris önmagát akarja megnyugtanni
azzal, hogy nem nagy a veszedelem, mert
hiszen tultatást is rendez. Az igazi sport-
közönség azonban tudja, mennyire az álmok
világába való ez a jámbor akarás és az istálló-
tulajdonosok nagyobb része még attól is tar-
tozkodott, hogy a tessék-lássék kedvéért le-
adja nevezéseit a versenyre.

Hogy egyebet ne említsünk, mert hisz ez
jellemzi legjobban a helyzetet, a legnagyobb

francia versenyistálló tulajdonosa, Blank Ed-
mond, az utolsó zárhatkor egyetlen egy neve-
zést sem adott le. Es hogy mennyire nem
tartja komolynak az egész nevezési akust a
sportsmanok legnagyobb része, mutatják a
következő számok: A 75000 frankról 50000
frankra leszállított Prix de Dianara leadtak 71
nevezést, 1914-ben (mert 1915-ben egyáltalán
nem volt verseny) a nevezések száma 208
volt. A derbyre összesen 92 lovat kötelestek.
1914-ben 249-et, a Grand Prix de Paris ne-
vezettjeinek száma 190, az 1914. évi 602 ne-
vezéssel szemben. A hiábavaló bizakodás és a
nagyhaugu frázisok korszaka még sokáig tart-
hat, de mennél tovább tart, Franciaország
több erkölcsi és anyagi javaival együtt annál
keserveesebben megtépázva kerül ki majd a
nagy küzdelemből a francia lótenyésztés.

H I R E K.

— Kiténtetés. Szép kiténtetésben részesült
Holländer Lipót dr. békéscsabai tekintélyes
ügyvéd, Holländer Sámuel osermői hagybirto-
kos fia, Holländer Miksa aradi háztulajdonos
öccse, aki mint tartalékos főhadnagy szolgál. A
háboru kezdetén vonult be még szerdéhez Hol-
länder dr. és azokkal a csapatokkal, amelyek
Orsovánál keltek át a Dunán, jutott Szerbia
belsejébe a legutóbbi offenziva kezdetén és itt
a legelső közt volt, akik szövetséges bolgár
csapatokkal találkoztak. Az ellenséggel szem-
ben tanusított vitéz magatartásáért most a ki-
rály a signum laudisszal tüntette ki az ügyvéd-
főhadnagyot.

— Hogyan dönti el a rendőrhadnagy
ur a vitás csirkeügyet? (Panaszos levél.)
Közismert dolog, hogy az aradi piacon egyál-
talánban nincs baromti. Ennek okát nem abban
kell keresni, mintha a tyukok is a háboruba
repültek volna, hanem, hogy a koták dugva, a
maximális áron jóval felül adják el árukat.
Nekem is dugva kínált egy asszony 12 koro-
násért 3 kg.-os pár tyukot. A maximális áron
kértem, de mivel nem volt hajlandó úgy ide-
adni, segítségül hívtam a rendőri közeget. Mi-
vel az asszony maximális áron még így sem
akarta eladni, felkísérte a rendőrségre és fel-
szólított engem is, hogy menjek, majd ott
megkapom. Am a piac felistene, a rettegett
hatalmas nem így gondolkodott jó meleg iro-
dájában. A közönség fázson, járjon utána, sai-
dassa magát a mindezt h-ába, mert a főn
mag nem nevezett, de mindenki által jól is-
mert hadnagy ur azzal küldött el, hogy, csak
menjek haza, a tyuk nem lesz az enyém. Hogy
ezek után kié lett a kérdéses tyuk, azt hi-
szem főkéleg megmondanom. Egy aradi
urind.

— Feladó: „Cukor Hiány Nagy” és „Bé-
kéről Irni.” Három rendkívül érdekes lapot írt
egyik oroszországi fogolytáborból az aradi
hásiesred egyik fogságba jutott harcosa. A
kártyák szövege a következő: Meine
Lieben! Euere Karte von 6-ten September
habe ich mit Freuden erhalten und das Les-
der „Szerbika“ betrifft mich sehr angenehm.
Unsere schon lange geplante Wegrise von
hier tritt in ein paar Tagen ein, die Post wir-
jedoch nachgeschickt. Lrider meine Freunde
„Cukor Elfogyott, Elelem Borzasztó, Fejtelenség
leszonyatos“ können nicht mit. Meinen Freunde
„Nagy Szegénység“ werde ich schreiben, wenn
wir ankommen. Kivül a kártyára rá van írva
Absender (Feladó): „Cukor Hiány nagy.” A
másik kártya feladójaként „Békéről Irni” sze-
repelt, a harmadik lap szövege pedig a követ-
kező: Wie geht es den „Köszön Lüzöl Hiány?“
Geld habe ich bis oca Februar, doch muss ich
Sárga Köles verbessern. Kivül pedig: Absen-
der „Kütlemben Rémaéges viszonyok.”

— Nagy Lajos meghalt. Az aradi
vendéglősök és szállodások Nesztora,
Nagy Lajos, a Vadászkiirt szálloda
és étterem tulajdonosa ma éjjel két
órákor hosszas szenvedés után meg-
halt. Az elhunyt, aki régebben a Fe-
hér Kerézt és Központi szállodák
bérloje volt, Aradon nagy népszerű-
ségnek örvendett. Egy hónap előtt
súlyos operáción ment át, azóta vese-
baja és érlelmeszedése gyötörte, míg
ma szenvedéseitől megváltotta a halál.

— A közös miniszteri tanácskozások
befejezése. Budapestről jelentik: Az osztrák
és magyar miniszterek tanácskozásait ma
déltun befejezték. Az osztrák miniszterek
visszatértek Bécsbe. Mindeket kormány saját
kebelében fogja feldolgozni a tanácsok oszák
eredményét.

— Egy leány rejtélyes halála. Budapest-
ről jelentik: Budán a báró Liphay-utca 5.
számu ház pincéjében ma délelőtt egy körül-
belül tizenégy éves leányt találtak holtan,
guzsba kötötten. Hogy mi történt a leánnyal,
az még nem volt megállapítható, de valószí-
nűnek látszott sz első percekben, hogy ké-
gyilkosságnak esett áldozatul. Azt mindegy,
konstátálták, hogy a guzsa kötözött leány, a
kin külső sérülés nincs, rettenetesen kínos ha-
lállal halhatott meg. A rendőri bizottság dél-
előtt tizenégy órákor ment ki az eset körü-
ményeinek megállapítására. Ekkorra kitént,
hogy a halott Knopp Mariska, egy utkaparó
14 éves leánya, aki Markhold Imre 62 éves
kőműveshez ment el tegnap a déli órákban az
említett pincébe. Markhold állítása szerint a
leány ott elaludt és szengázmérgezés ölte meg.
A leány kezét, mikor holtan találta, ő kötöz e
össze. A hatóság részéről Kenyeres Balázs dr.
egyetemi tanár megvizsgálta a halott leányt
és érintetlennek találta.

Késő éjjel jelentik Budapestről: A
Liphay-utcai titokzatos ügyben a
rendőrség kiderítette, hogy Knopp
Mariska nem kégyilkosság áldozata,
hanem szengázmérgezés következté-
ben halt meg. Markhold Imrét bün
nem terheli.

— A rokkant katona köszönete. Pollák
Mihály, mint rokkant katona jött vissza pár
hét előtt a harcóról Aradra, ahol felesége az-
szal fogadta, hogy mióta a harcórán volt, sem-
miféle segélyben nem részesült. Végig házalta
az egész várost, hogy valami álláshoz, vagy
egy kis foglalkozáshoz jusson. Egyik helyről a
másikra küldötték, így kapta meg Bing Hugó
cimét, aki az aradi rokkant katonák fátaduo-
tatlan gondozója és aki nyomban segítségére
volt a házjáért munkaképtelenné vált hőnek.
Pollák Mihály ma levelet írt szerkesztőségünk-
nek a bennünket kér meg, hogy mi mondjunk
hála köszönetet az ő nemesalkü gondozó-
jának.

— Repülő liba. Városi ember előtt nem
megszekelt látrány, amikor a liba repül, mert
például Aradon csak a piacon megköve drága
áron, vagy a külvárosban elvetve akad egy-egy
szabadban gágogó lud. Éppen ezért nagy volt a
meglepődése egy aradi magasabb állást betöltő
külvárosban lakó főhivatalnoknak, amikor ma dé-
után az udvarába egy hiszt liba repült be. Egy
kisebb fajta repülőgép sem jön olyan lármával,
mint a milyen nagy zajjal a váratlan vendég a ház
udvarán termett. A hásiur az első pillanatban se-
délyesen fogta fel a dolgot és azt mondta a kö-
rülállóknak, hogy így van ez rendjén, ha már a
sült galamb nem repülhet az ember szájába, hat
legalább egy élő liba repüljön váratlanul az ud-
varba. Később aztán arra a meggyőződésre jutott,
hogy a libát még sem lehet rekvirálni, mert hátha
egy olyan szegény ember siratja, akinek ez a liba
a mindene, miért is holnap reggel bejelenti az
elvezett jószágot a rendőrségen, hogy jogos tu-
lajdonosa azt elvehesse.

— A német császár becsülete. Baselből jelentik: A Strassburger Post híradása szerint a haditörvényszék Prüm Emlé elerfi polgármester-képviselőt a német császár megerőltetését három évi fogságra ítélte.

— Kitüntetés. A király Stey Ernőnek, egy honvéd lovas lövésosztályhoz beosztott 8. honvédhuszárezredbeli főhadnagyának az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményes harmad osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

— Az aradi utcai harc évfordulója. Ma volt hatvanhetedik évfordulója annak, hogy Asztalos Sándor vezetésével a hős honvédek Arad városát az ellenség pusztításától megmentették. A hősek emlékének a város közönsége minden esztendőben hálával és kegyelettel adózik. Így a mai napon a délelőtt 10 órakor a minoriták templomában gyászistentisztelet volt, melyen Arad vezető egyéniségei, a hivatalok tisztikarai és nagy közönség vett részt.

— Kenyér-sütés a Haditermékny Iisztből a tanács felelőségére. Arad város tanácsa ma Kintsig János főispán elnöklésével tartott ülésén foglalkozott a lisztet feldolgozó iparosok helyzetével, akik, habár rövid időre elég lisztjük van, mégsem süthetnek, mert a Haditermékny Részvénytársaságtól a város lisztellátására vonatkozó rendelkezés a többszöri sürgetés ellenére sem jött. Ma, február 8-án járt le a lisztbejelentés határideje és holnap reggel már senki sem rendelkezik a nála levő liszttel. Több pék be is zárta a műhelyét. A kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett a tanácshoz és arra kérte, hogy engedje meg a saját, egyetemes felelősége mellett a pékeknek, cukrászoknak, piskóta és mézeskalács készítőeknek a sütetést és jelentse ezt be táviratilag a miniszternek, kérve, hogy járuljon ehhez hozzá. A tanács, miután meggyőződött a beérkezett bejelentésekből, hogy a lisztfelelőségek oly csekélyek, hogy azok elhasználása a helyzetet rosszabbá nem tehetik, a főispán hozzájárulásával úgy határozott, hogy azoknak a pékeknek, cukrászoknak, piskóta és mézeskalács készítőeknek, akik bejelentési kötelezettségüknek eleget tettek, engedélyt ad a sütetésre. Ezzel lehetővé tette azt, hogy holnap elég kenyér legyen a piacon. Varjassy Lajos polgármester hozzájárult ahhoz, hogy nullás lisztből is készüljön kenyér és ennek kilóját 80 fillerre maximálta. A miniszternek távirati jelentést ment a rendkívüli intézkedésekről.

— Rend az ujaradi piacon. Az Aradi Közlöny vasárnap hangot adott a nagyközönség ama panaszának, hogy az aradi szárnyas piac kihalt, mert nemcsak a temesmegyei, hanem az aradmegyei tenyésztők is Ujaradra viszik a baromfit, minthogy ott tág tere van az élelmszer uzsorának és oly magas árakat kérhetnek, amilyenhez fogható eddig elképzelni sem lehetett. A valósággal teljesen megegyező tudósításnak az az eredménye, hogy az ujaradi főszolgabírói hivatalban is megfontolás tárgyává tették a helyzetet és elismerésére érdemes gyorsasággal tették Lászlóffy István főszolgabíró az aradiak segítségére azzal a helyes intézkedésével, hogy a baromfi árakat összehangsásba hozva az aradiakkal, úgy maximálta, hogy az ujaradi piac most már nem eldörédjön többé azoknak az árusoknak, akiknek Arad esik közze és itt is tisztességes áron tudják értékesíteni portékájukat. Ma még az átment első óráiban reutenskedtek az árusok és abban a hszemben, hogy a hatóság megijed és visszaállítja az aranykört, lepakolták és hazavitték a baromfit. Azonban az a tényegetés és ez a

rögtönzött sztrájk keveset használt, mert a főszolgabíró a jövőben nem fogja tűrni a szemérmetlen magasságokig tört uzsorát. Az arad kofák is megijedtek és abban a boldog tudatban, hogy a megyében összevásárolt szárnyast ma reggel Ujaradon aranykört adhatják el, tömegesen akartak átmenni a piacra. A rendőrség azonban utjukat állta és megtiltotta a baromfi kivitelét a város területéről, aminek valószínűleg az lesz a következménye, hogy holnap már népesebb lesz az aradi baromfipiac.

— Gorkijt Moszkvában letartóztatták. Bukarestből jelentik: Moszkvából arról érkezik hír, hogy Maxim Gorkijt ott letartóztatták. Gorkij az utóbbi hetekben több előadást tartott, amelyek során az általános harcéri helyzettel és Oroszország szövetségeseink háborús kilátásaival foglalkozott. Oroszország belső helyzetéről a rendőrség tilalma folytán nem beszélhetett Gorkij abban az előadásban, melynek folyamán letartóztatták, a többi között azt mondta: Szövetségeseinknek mind katonai, mind politikai helyzete a múlt év október óta nagyon megrosszabbodott. A katonai helyzetet a központi hatalmak nagy és bámulatra méltó eredményei kedvezőtlenül befolyásolták, a politikai téren pedig az okozta a bajt, hogy Anglia kiheztetési terve nem vált be s ennek következtében hamisan bizonyult Angliának az a számítása, hogy Románia és Görögország a négyes ententehez fog csatlakozni. Mindamellett a központi hatalmaknak katonai sikerei sem ennek olyan nagy súlyal a latba, mint az a körülmény, hogy az entente hatalmi csoportjai között belső feszültség támadt és az egység a szövetségeseik között eltűnt. Azonkívül minden hadviselő államban egyre több hang kívánja a harcok befejezését. Véleményem szerint — mondta Gorkij — elkövetkezett az időpont, midőn a politikusoknak és a diplomatáknak be kell avatkoznia. Franciaországnak és Oroszországnak be kell látnia, hogy legfőbb érdekük a Németországgal való meg egyezés. Ebben a háborúban a saját bőrükön tapasztalták az angol üzést, úgy, hogy igazság szerint Angliának Németország által való legyőzését lehetne kívánni. Oroszországnak és Franciaországnak, amilyen gyorsan csak lehet, meg kell egyeznie Németországgal. — Ennél a mondatnál a rendőrség megszakította az előadást és Gorkijt letartóztatták. A letartóztatás alkalmával a teremben nagy zavar támadt s Gorkijon kívüli több hivat is elvitték a rendőrök.

— Cigányzene. Almay Péter ismert aradi eigányprimás kitűnően szervezett zenekarával esténként a Vadászúrt vendéglőben játszik.

— Roosevelt elnökségre pályázik. Rotterdamból jelentik: Brooklynban egy népgyűlésen Roosevelt hevesen megtámadta Wilson-t és bejelentte, hogy pályázik az elnökségre.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Underwood-gépiró és gyorsíró iskolák Zúter és Hollós cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legújtanysabban vállaltatnak. 4697

— Papirszárvéták olvasón Kerpelnél. 198

— Papírárúkból nagy engedményt nyújt viszonteladónak Kerpel papírnagykereskedése. 198

— Nemzetközi társalgási szalon. Walcher Berta asszony Arad, Weitzer János-utca 17. szám alatt február 1-én külön tanfolyamot nyitott hölgyek, urak és gyermekek részére, ahol a német, angol vagy francia nyelv elsajátítható. Felvilágosítást nyújt hétköznapiakon délután 4-6 óra között. 845

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-téren. Nyers selyem férfi- vagy női ernyők 7 korona darabja. Finom csera harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektióból legfinomabb női ridikölök és pénzszénnyek a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Zürich. Legközelebb megindulnak a tárgyalások az osztrák-magyar-bolgár vámhatár megállapítása iránt.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti a sajtóhadiszállásról: Az utolsó negyvennyolc óra nem hozott egyik hadszíntéren sem nevezetesebb eseményt. A tarnopoli tegyvertény tipikus eset. Az oroszok tulerővel elfoglalnak egy támaszpontot, de nemsokára súlyos veszteséggel visszaverjük őket. Az oroszok egy esetben sem tudják nyert területüket megtartani. Albániában offenzívánk lassan halad előre, miután a kietlen területen széles előkészületek szükségesek. Az előkészületek sok időt vesznek igénybe, miután az utak a legrosszabbak és a pótlások nehezen eszközölhetők. A hadvezetés azonban erre el volt készülve s minden programszerűen folyik.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz tábornokok újabb offenzíváktól telnek. Egy kozák dandárparancsnok következő napiparancsát találtók: Nem tagadható, hogy jelenleg az ellenséges tüzértámadások sikerre vezethetnének. Ha az ellenség benyomul a mi szakaszunkba, az orosz tüzéréség köteles tekintet nélkül a saját csapatokra a tüzet a betörési helyre koncentrálni.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Hidroplánjaink bravuros repüléssel megtámadták az olaszok Grado melletti repülőtelepét. Hat órakor reggel, még sötétben kezdődött a támadás. A repülőteret ezer méter magasságból bombázták. Két hangár elpusztult, a repülőter lángokban állt. Dacára a heves ágyuzásnak, hidroplánjaink husz percig bombáztak, azután sértetlenül tértek vissza.

TARKASÁGOK.

(A szappan nélküli nap). A hustalan, zsirtalan, tejtelen, vajtalan és számtalan napok nemcsak a felnőttek fejének okoznak gondot, hanem a gyermekeknek is. Egy aradi uri család egyetlen kicsikéje, a három esztendőes Buksi reggel a fürdőkádban, ahol aranybarna göndör fejcsokkéjével a szappanhabos vízben bukdácsol, megezől:

— Mamus igaz, hogy a szappant zsirból főzik?

— Igaz fiaakám, Csend.

— Mamus — kezdi újra Buksi — igaz, hogy zsir nélküli nap is van?

— Igaz Buksi. Miért kérde?

— Azért mamuskám, hogy szeretnék már egy, egyetlenegy — szappan nélküli napot is.

(Floki és a becsületszó.) Egy aradmegyei urnó olvasónk írja ezt a közvetlen és kedves gyermektörténetet.

RUGGYANTABÉLYEGZŐ ES VESNOKI MŰINTÉZÉS
SCHUBAUER J. ARAD, SALACZ UTCA 3

— Kis fiacskémnek nincsen játszótársa s így kénytelen vagy egyedül, vagy Floki nevű kis kutyájával játszani. Össze beszélnek hát ketten, Bandika és a kis kutya. Persze mindig azt kell elfogadni, amit Bandika diktál, a kutya igen engedelmese pajtas.

— Tehát Floki ide hallgass, mi most ketten bujdoskát játszunk. Te maradj a kályha mögött s ha elbujtam, majd hivlak keressél meg.

Bandika tehát megy buvóhelyet keresni s csakhamar eltakarja őt a jó vastag ablakköpeny. „Floki”, — hangzik élesen — s a kutya egy pillanat alatt mellette a köpeny alatt, s örvendve nyalogatja kezét, lábát.

— Hínya, onye Floki, de hamar rám akad-fál, megállj egy elbuvok, rám nem akadsz többet! S már indul is Flokit otthagya jól letakarva, meg ne lássa merre buvik Bandika.

— Megvan kiált boldogan, — s be a hálószobába alája a csipke ágytakaróknak, jól bele sáros lábakkal a vánkások közé, nehogy ráakadjanak.

— No Floki jöhetsz, keressél meg, ha tudsz — s tütyönt egyet.

Csak egy másodperc s a kutya is az ágyban, a párnák között.

— No ördögöd van Floki, hogy mindjárt rám találsz. Bujjál csak te, majd én is megkereslek.

Viesi a kutyát a paraván mögé, gondosan letakarja, s közben ő maga behunyt szemmel fordul a falnak, várva mikor kiáltják, hogy „szabad”. Türelmetlenül dobbant lábával.

— Floki mehetek már? — S bosszusan fordul nyitott szemekkel meg. Hát uram fia, a betyár Floki farkosóvalva alázatosan hajlong előtte. Sirva fakad Bandika, de keservesen sirva jön felém s kéri, panaszolja, cseréljük ki másik kutyával s Flokit, mert

— Látod anyám, én kétszer bujtam el néki, s ő egyszer sem akar, pedig megígérte — becsületes szóra.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerdán, 1916. évi február 9-én:

B. Bériel.

B. Bériel.

Lyon Lea.

Színjáték 8 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolós szervező:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*
 Helybeli és vidéki
kiskereskedők,
kantinosok,
piaci árusok
 és más
viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy noteszek, különböző színű mappalevélpapírok, fényes és matt katonai, valamint brom-levelezőlapok, páros és virágos aranyozott levelezőlapok, olcsó háborus imakönyvek, cigaretta-hüvelyek, cigaretta-papírok, írónok, elemi isk. irkák, 100—100-as levélpapírok, vajcsomagoló papírok, író tollak, tömeglevélpapírok, mindenféle csomagolópapírok, makulatura, tábori dobozok és ládikák, stb. papírnagykereskedésemben állandóan nagy mennyiség-

ben és igen olcsó áron kaphatók. Vidéki megrendelések is pontosan intézettek el.

Kerpel Izsó

papírnagykereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20.

Telefon 385. szám.

2921

Legfinomabb

TEA-VAJ

Aradi Tejesarnok

Karolina- és Forray-utcai üzletében 667

kapható.

1 adag 1 koroná.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
 akik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérral többet:
MODIANO-clubspecialifé szívarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken sincsen sem bronz, sem ezüstműanyag, de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása: *P. S. Modiano*

Halász Ferenc, a Modiano-gyár vezérképviselője, Budapest.

Vöröshagyma, fokhagyma, dug-hagyma, hagymamag, zöldcségaru

kisebb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok **eladó**.

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

238

A szépségápolás titka a használandó széplőszerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőese Rozsnyay Serail erémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely orém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedög:
levélpapírt, borítékot, számlát, memorandumot, jegyzéket, cégkártyát, árjegyzéket, levelezőlapot, továbbá: falragaszt, röplapot, könyvet, valamint: eljegyzési értesítőt, esküvői meghívót, névjegyet, gyászjelentést, belépti jegyet, stb.

izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

72—1916. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalok Irógépjeinek 1916. évi jókarban tartása iránt folyó év február hó 14-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 50 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi január hó 31-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

1946—1916:

Hirdetmény.

Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a városi épületekből kikertült teljesen jókarban levő laftúteses kályhák a város által szabadkézből eladatnak. Az eladást a mérnöki hivatal eszközli, mely hivatal a további felvilágosítást is az érdeklődőknek megadja.

Arad, 1916. január hó 28.

A városi tanács.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnalra

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában, József főherceg-ut 22.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

eimulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utsitással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajusát a legesőbb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvesztő-Dentiflor.

Elkötő, a maga természetében párszian szorrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A lentli szer kap hatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapítotott 1886. évben az Aradmegyei Közhőrház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés azövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Szimpátiás

magános urilasszony, helybeli vagy vidéki középkorú, föltétlen komoly, korrekt uriember tisztességes ismeretségét keresi. Teljes című levélre válaszolok „Jó barát” jellegre a lap kiadóhivatalába. 888

Szép 21.

Levelét ma kaptam. Irja meg, hogy délelőtt 11—12 óra között hol és mikor találhatom. 888

Intelligens fiatal asszony

diskrét lakással, megismerkedne tisztességes szándékból javakora-beli gavallér uriemberrel, mivel kellemesen elszórakozna. Leveléket a kiadóhivatalba „Tavaszi vágyódás” jellegre, lapban jelezve kér. 888

ALKALMAZÁST KERES.

Kiszolgálónő

fűszerkereskedésben alkalmazást keres e hó 15-re. Cím a kiadóhivatalban. 888

Több évi gyakorlattal

bíró nő könyvelői, pénztárnoki, raktárnoki vagy expeditori állást keres. Nagytőzsdét önállóan vezeti. Vidékre is elmegy. Cím Weisz Jenő, Andrassy-tér 9. 887

Gyakorlott

előrusítónő keres nagyobb fűszer- vagy csemege-üzletben alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 196

ALKALMAZÁST NYER.

A Nagyszeréni Gőzmalomba azonnali belépésre hadmentes, izi, nőtlen vagy nős mészalót keresek, aki hasonló minőségben már alkalmazva volt és ezer korona kauciót is tud a adni, előnyben részesül. Személyes jelentkezést kívánok. Havi fizetés 100 korona, szabad lakás és kert. Cím Schlinger Samu, Erdőhegy (Aradmegye.) 885

Hadmentes botos ispán

keresetik. Levélbeli ajánlatok, családi állapot és fizetési igények megjelölésével. Ladányvári bérgazdaság Borosjenő, küldendők. 789

Felset

nagy kerthez, szabad lakással keresek. Bővebb: Mikos Kelemen-utca 48. 880

Jóhabból való

tanulóleány felvétetik Benjamin Juliska néi divattermében, Batthyány-utca 82/4. 881

Gyakorlott

gyors- és gépirónő helybeli nagyobb vállalatnál alkalmazást nyer. Ajánlatok „Gyors” jellegre a kiadóhivatalba keretnek. 778

Könyvkötő segéd

ki önállóan dolgozni tud azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok a fizetési igény megjelölése mellett az Aradi Nyomda r.-t.-hoz intézendők.

ÜZLETEK.

Opéskán

a főtéren egy jóforgalmu kávéház, házzal együtt, betegség miatt szabad kézből eladó. Cím a kiadóhivatalban. 891

Thököly-tér 3. szám alatt

együzléthehelyiség, hozzávaló 2 szobás lakással, kiadó. 794

Kiadó

május 1-re egy üzlethehelyiség, borbélyüzletnek különösen alkalmas. Bővebbet Neumann Testvérek városi irodájában. 849

Bevonulás miatt

egy fodrászüzlet eladó, esetleg kiadó. Bővebbet Andrassy-tér 4. szám. 888

Forgalmas helyen

hasztkereskedés, hol más élelmiszer-cikkek is bevezethetők, magános nőnek is alkalmas, más vállalat miatt azonnal átadó. Cím a kiadóhivatalban. 802

Andrassy-tér 8.

számú házban egy kisebb üzlethehelyiség — különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnaira kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

LAKÁST KERESNEK.

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Pöldesinté

kétszobás csinos utcai lakás és egy borpince május hó 1-re kiadó Csarnovits Péter-utca 27. szám. 884

Modern 3 szoba,

2 előszoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekből álló másodemeleti lakás Szent László-utca 7. számú házban május 1-re kiadó. 889

Elegánsan butorozott

utcai szoba külön bejárattal kiadó Szent Pál-utca 8., I. em. 890

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Modern

8 szobás lakás, fürdőszoba, villanyvilágítás és minden mellékhelyiségekkel együtt, május 1-re kiadó Kasza-utca 5—7. sz. alatt. 860

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Pénzszekrényt,

használtat, megvételre keres Pécskai hatósági élelmiszer üzlet. 793

KÜLÖNFÉLE.

Műhelynek

esetleg raktárnak alkalmas helyiség azonnaira kiadó. Bővebbet a szijgyártó üzletben, Andrassy-tér 4. szám. 867

Városi termék,

kör-termek, megfigyelő állomások fertőtlenítésére legalkalmasabb Carbolsavas mosó szappant ajánl Dr. Földes és Hehs pipere szappan és vegyszert gyára Arad. Különként 4 koronáért. 12

9072—1915. pm.

Hirdetmény.

Szűcs Imre aradi lakos (L. Urbán Iván-u. 9. sz.) által létesítendő szennyvízvezetés és tisztítási vízmű engedélyezés iránti kérelmét, tervet, szakértői véleményt és műszaki leírást az 1885. évi XXIII. t. c. 168. §-a értelmében folyó évi február hó 10-től március hó 11-éig bezárólag terjedő 30 napi időtartamra Aradon, a városháza első emeletén lévő hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem azal, hogy a tárgyalás március hó 16-án d. e. 9 órakor a városháza tanácsstermében fog megtartatni.

Felhívom érdekelteket, hogy a tervbe vett vízmunkákat tekintetében netalán észrevételüket akár a közszemlére kitétel alatt, akár a tárgyalás alkalmával annál inkább adják elő, mivel ellenkező esetben az engedélyező határozat további meghaligatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1916. február 4-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A szájüreg desinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlésénél, amely különösen gyermekeknek rendkívül fontossggal bír, mint feltűnően hatásos szer, sohasem nélkülözhető a Formodor tablettá.

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorlát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpa-kenőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)